

[Juul Madsen.]

ning, det er at eksportere, ikke samtidig, sådan som det rent faktisk står i lovforslaget, har et indgående kendskab til selve varen. Det vil han vel ofte have, men det behøver ikke altid at være tilfældet, og derfor ligger der heri en begrænsning, som efter vor opfattelse ikke er rimelig.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1 og 2, ændringsforslag nr. 1, § 3, således ændret, ændringsforslag nr. 2 om indsættelse af en ny paragraf og §§ 4-7

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Om inddrivelse af underholdsbidrag m. v.).

(Lovforslaget (nr. 135) findes i tillæg A. sp. 1645, fremsættelsen i tidenden sp. 4777).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Astrid Skjoldbo: Jeg kan ganske uforbeholdent takke den højtærede konstituerede socialminister for dette lille lovforslag. Den foreslåede ændring af forsorgslovens § 97 er jo ingen realitetsændring i forhold til det, vi har i dag, men skal blot sikre, at den hidtidige praksis for inddrivelse af underholdsbidrag kan fastholdes.

Vi skal i morgen have anden behandling af et andet lovforslag om inddrivelse af underholdsbidrag, og for at forhindre, at bestemmelserne heri får indflydelse på forsorgslovens bestemmelser, var man i udvalget enig om at bede den højtærede mi-

nister om at fremsætte det lille lovforslag, vi i dag behandler. Udvalget modtog nemlig fra socialdirektoraterne i København og på Frederiksberg henvendelser, der viste, at man i en række kommuner, i hvert fald i de store kommuner, i mange tilfælde har bidragsskyldige, hos hvem man ikke kan nå at få bidragene indkrævet inden for en frist af 5 år. Mange af bidragsforpligtelserne er allerede et par år gamle, når kommunen får dem til inddrivelse; derfor kan man ikke nå at opkræve dem, hvis man skal gå lempeligt frem af hensyn til de nye forsørgerpligter, og det skal man jo. Det vil derfor være rimeligt, at der bliver mulighed for at opkræve bidraget ud over 5 års fristen, dog naturligvis således at bidraget ikke skal kunne inddrives ved afsoning, men gennem løntilbageholdelse. Københavns kommune har f. eks. 30.000 løbende sager af denne art om året. Det må derfor forekomme helt urimeligt, om bidraget ikke skulle kunne opkræves over de næste år.

Lovforslagets § 1 indeholder endnu et punkt, nemlig nr. 2, der går ud på, at § 102, stk. 3, ophæves. Også dette kan jeg tiltræde. Det drejer sig nemlig om, at reglen om forskudsvis udbetaling af barselhjælp skal anvendes, hvad enten den fødende opholder sig på rigshospitalet, fødselsanstalten i Århus eller andet hospital.

Når jeg har gjort disse bemærkninger, har jeg dog også et ønske til den højtærede minister; som jeg vil bede ministeren overveje. Jeg vil gerne spørge, om det ikke ville være rimeligt helt at slette indkomstgrænsen, hvad angår mødres ret til forskudsvis udbetaling af børnebidrag. For nogle år siden blev grænsen sat ved 10.000 kr.; nu er den på grund af pristalsreguleringen hævet til 11.690 kr. Denne i og for sig beskedne indtægtsklasse rummer i dag ca. 90 pct. af alle mødre, der skal have udbetalt bidrag til deres børn. Fik vi denne grænse helt strøget, ville det spare megen administration, idet man nu hele tiden skal følge sagerne og se, om mødrene efterhånden

[Astrid Skjoldbo.]

får højere indtægter, og det ville gavne ikke alene børn af mødre til de resterende 10 pct., hvis indtægt ligger over grænsen, men også alle de mødre, hvis indtægt ligger lige under denne grænse, og som med bekymring imødeser ethvert løntillæg, fordi de forudser, at nu vil deres ret til at få bidraget forskudsvis udbetalt af det offentlige helt eller delvis falde væk. At 90 pct. af alle enlige mødre har en så lille eller beskednen indtægt, siger noget om, at der stadig trods velstand er en hel klasse, der bestemt ikke har det for godt.

Det er ikke min mening, at dette spørgsmål skal løses i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag; jeg vil blot alvorligt henstille, at den højtærede minister overvejer sagen. Forhåbentlig vil ministeren stille sig positivt og inden alt for længe fremsætte forslag om ophævelse af denne indtægtsgrænse.

Søren Andersen: Jeg takker den højtærede minister for det fremsatte lovforslag, hvis hovedbestemmelse jo er bibeholdelsen af den 20 års forældelsesfrist for de forskudsvis udbetalte normalbidrag, netop som vi enedes om det i udvalget. Det er både rigtigt og klogt af den højtærede minister at bøje sig for modstanden og foreslå gennemført en generel regel for såvel privatretlige som offentligretlige normalbidrag. Det er rigtigt, fordi der fra de kommunale organisationer blev stillet en voldsom saglig modstand på benene. Gennem det tilsendte talmateriale gav de et vældigt bevis for, at den 5-årige forældelsesregel er for kort for de bidrag, som der er tale om i dette lovforslag, nemlig de forskudsvis udbetalte bidrag. Denne forældelsestid er for kort, idet det er de privatretlige bidrag, der først bliver inddrevet, og tiden derfor i mange tilfælde bliver for knap til en reel inddrivelse af de offentligretlige bidrag. Vi har af samme materiale set, at tendensen til at udskyde inddrivelsen er stigende, men med den gode beskæftigelse er der stigende muligheder for på et tidligere tidspunkt at erholde pengene. Der er altså, selv om vi ikke ved hvor mange, virkelig penge i dette lovforslag. Efter min mening er det moralsk rigtigt,

at inddrivelse bl. a. ved tilbageholdelse i løn kan foretages.

Lad mig sige om det andet lille problem, som den højtærede minister har taget med, at det er ikke stort, men jeg synes, det er rimeligt, at der nu skabes lighed, så forskudsvis udbetaling af barselbidrag kan ske, også når barselpatienten er indlagt på rigshospitalet eller på fødselsanstalten i Jylland. Sådanne patienter får nu samme vilkår som patienter på andre fødselsafdelinger. Da beløbene som sagt ikke er store, synes jeg, det er rimeligt, at man skaber denne lighed, så der altså også kan ske forskudsvis udbetaling af disse bidrag.

Jeg skal med disse bemærkninger og disse blomster til den højtærede minister anbefale lovforslaget.

Clara Munck: Som allerede anført af foregående ærede ordførere er dette lovforslag fra socialministeren et resultat af den meget grundige udvalgbehandling, der er blevet justitsministerens lovforslag om inddrivelse af underholdsbidrag til del.

Jeg gjorde allerede ved det sidstnævnte lovforslags første behandling opmærksom på, at den konservative folketingsgruppe ikke umiddelbart kunne tiltræde, at enhver form for udlagt underholdsbidrag skulle være underkastet 5 års forældelse. Jeg er ligesom det ærede medlem hr. Søren Andersen opmærksom på, at den højtærede justitsminister, når dette lovforslag i dag foreligger, virkelig har overvundet de store betænkeligheder, den højtærede minister har haft, og det vil jeg selvfølgelig også lykønske til.

Nr. 2 i lovforslagets § 1 vedrørende pålægelse af bidrag til barselfærd i alle tilfælde kan vi også fuldt ud tiltræde.

Vi nærer ikke noget ønske om udvalgsbehandling af dette klare lovforslag.

Else-Merete Ross: Da nærværende lovforslag er en forudsætning for, at udvalget angående forslag til lov om inddrivelse af underholdsbidrag kunne tiltræde det nævnte lovforslag, skal jeg på mit partis vegne give tilslutning til den ændrede formulering af forsorgslovens § 97. Mit parti kan ligeledes

[Elsæ-Merete Ross.]

tilslutte sig, at forsorgslovens § 102, stk. 3, ophæves.

Jeg kan ganske slutte mig til det ønske, som det ærede medlem fru Astrid Skjoldbo fremsatte. Allerede ved første behandling gjorde jeg opmærksom på, at mødre, hvis indtægtsgrænse er for høj til, at de bliver berettiget til forskudsvis udbetalte børnebidrag, har vanskeligheder ved at inddrive bidraget. Jeg håber derfor, at man vil overveje en ændring, hvorefter alle enlige mødre fik adgang til på begæring at få i hvert fald normalbidraget udbetalt forskudsvis, så de vidste, at de i det mindste fik dette beløb regelmæssigt og derefter kunne få myndighedernes hjælp til inddrivelse af det resterende beløb, hvis de havde krav på mere. Af hensyn både til mødrene og børnene synes jeg det ville være en rimelig ordening og henstiller derfor, at regeringen tager dette op til overvejelse.

Chr. Madsen: På mit partis vegne kan jeg give tilslutning til de to ændringer i forsorgsloven, som den højtærede socialminister har foreslået.

Også jeg vil gerne tilslutte mig det, der er sagt af andre ærede ordførere om indtægtsgrænsen ved forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Hvis der er mulighed for under dette lovforslags behandling af komme ind på dette problem, vil vi på forhånd tilsige vor støtte til, at disse forhold ændres for de enligstillede mødre.

Med disse ord vil jeg anbefale det foreliggende lovforslag.

Grøndahl: § 1, nr. 1, i det foreliggende lovforslag er en konsekvens af den betænkning, der foreligger fra det folketingsudvalg, der behandler det her i tinget af den højtærede justitsminister fremsatte lovforslag om inddrivelse af underholdsbidrag. I den nævnte betænkning kræves det enstemmigt, at det i loven om offentlig forsorg sikres, at de af det offentlige udlagte bidrag kan kræves tilbagebetalt i 20 år fra forfaldsdagen.

§ 1, nr. 2, er en følge af den nye sygekasselov, og vi finder det rimeligt, at forsorgslovens § 102, stk. 3, ophæves.

De uafhængige har ingen indvendinger, og da vi er velvilligt indstillet over for lovforslaget om inddrivelse af underholds-

bidrag, gælder velviljen også det lovforslag, vi i dag behandler.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg takker for den tilslutning, lovforslaget har fået, takker på socialministerens og egne vegne. Når jeg takker på egne vegne, er det, fordi dette lovforslags gennemførelse er en forudsætning for, at mit lovforslag om inddrivelse af underholdsbidrag kan få tilslutning fra det høje tings flertal.

Jeg vil imidlertid gerne have lov til at gøre et par bemærkninger om selve det princip, der er nedlagt i lovforslaget, for at tingets ærede medlemmer kan forstå, hvorfor såvel socialministeren som jeg har været lidt betænkelige.

Det er jo rigtigt som nævnt af flere ærede ordførere, at såvel Københavns magistrat som Frederiksberg kommunes socialkontor over for udvalget har oplyst, at man har et meget betydeligt beløb i restance af underholdsbidrag, der forskudsvis er udlagt af det offentlige. Men jeg vil gerne påpege, at det jo ikke i disse henvendelser er oplyst, i hvilket omfang inddrivelse faktisk sker ved løntilbageholdelse mere end 5 år efter forfaldsdagen, og det er ej heller oplyst, i hvilket omfang man har gjort forsøg på at inddrive ældre bidrag ad denne vej. Tværtimod blev det af Frederiksberg kommunes socialkontor på direkte forespørgsel oplyst, at det kun var i yderst begrænset omfang, at denne fremgangsmåde blev bragt i anvendelse over for ældre bidrag.

Mit standpunkt har været dette, at jeg i og for sig fandt det rigtigt, at man behandlede privatretlige og offentligretlige — om jeg må bruge det udtryk — bidrag ens. Hvad det privatretlige angår, forældes de efter 5 års forløb, hvorimod forsorgsloven i § 97 opererer med en 20-årig forældelse. Det er en bestemmelse, som er indført i 1961, og før den tid var forholdet det, at man simpelt hen omkonterede de forskudsvis udbetalte bidrag til offentlig hjælp, der dermed var underkastet den 20-årige forældelse.

Mit standpunkt var altså det, at jeg fandt, at der var grunde, der talte for, at de samme regler måtte gælde for private krav som for det offentliges refusionskrav, både for så vidt angår forældelse, og for så vidt angår de inddrivelsesmidler, som kan bringes i

[Justitsministeren.]

anvendelse af den private eller af det offentlige, idet betragtningen yderligere var den, at for den bidragspligtige var det jo en ren tilfældighed, om hans retsstilling blev væsentligt forringet eller ej. Det er det, der har været mit hovedsynspunkt og også den højtærede socialministers, da han tiltrådte bestemmelsen i det af mig fremsatte lovforslag.

Det kan jo ikke bestrides, at løntilbageholdelse og afsoning er langt mere byrdefulde inddrivelsesmidler end udlæg og udpantning, og også af den grund fandt jeg, at en tidsmæssig begrænsning ville være forsvarlig, også ud fra den betragtning, at hvis beløbene ikke kan inddrives i løbet af få år, taler menneskelige og sociale hensyn vel for, at man opgiver i alt fald med anvendelse af de skrappeste midler. På den anden side bestrider jeg ikke — og kan ikke bestride — at der i de synspunkter, der er anført i udvalget, er ting, som må forekomme rigtige. Jeg betvivler ikke — og kan ikke betvivle — at truslen om løntilbageholdelse kan være et effektivt pressionsmiddel over for den bidragspligtige, som muligvis er vrangvillig i sit forhold til betaling.

Hvad jeg derimod ville være ked af, er — måske strejfede en af de ærede ordførere det — hvis det er i selve gældens karakter, man finder motiveringen for den lidt skrapere fremgangsmåde; det synspunkt vil jeg være ked af at acceptere.

Det er rigtigt — hvad der er anført som argument for det lovforslag, der nu gennemføres — at det offentliges refusionskrav viger for de private krav, og det er for så vidt det stærkeste argument for at gøre inddrivelsesmidlerne stærkere, hvor det drejer sig om refusionskravene. Og naturligvis er det også rigtigt, at socialministeriet har pålagt kommunerne at søge disse bidrag inddrevet med størst mulig effekt; men jeg vil tilføje, at det hindrer dog ikke, at socialministeriet tiltrådte mit lovforslag.

Som sagt, lovforslaget her er en forudsætning for, at mit lovforslag kan gennemføres, og derfor accepterer jeg det; man bøjer sig jo som fornuftig mand altid for magten.

Det ærede medlem fru Astrid Skjoldbo rejste, støttet af det ærede medlem fru Else-

Merete Ross, som vist har nævnt det tidligere, og af det ærede medlem hr. Chr. Madsen, det spørgsmål, om man ikke burde lade indkomstgrænsen for forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag bortfalde. Hertil vil jeg svare, at jeg naturligvis vil gøre den højtærede socialminister opmærksom på, at dette spørgsmål er rejst og må gøres til genstand for undersøgelse. Jeg forstår meget vel, at en grænse, uanset hvor den anbringes, kan medføre særdeles uheldige virkninger både for den, der ligger lige under, og for den, der ligger lige over den fastsatte grænse. Men det spørgsmål kan vel rejses og diskuteres, om man helt bør stryge grænsen, eller om man bør forhøje den væsentligt. Det er imidlertid ting, som må overlades til den højtærede socialminister, der, så vidt jeg er orienteret, vender tilbage og fuldt ud overtager sit embede efter påske. Jeg bør måske for at udrydde misforståelser sige til det ærede medlem fru Astrid Skjoldbo, at jeg ikke er konstitueret socialminister; jeg er bare „følminister“ i folketinget.

Søren Andersen: Jeg forstår ikke helt den højtærede ministers udtalelse om, at det ikke på Frederiksberg eller i København er ret tit, at løntilbageholdelse efter 5 års forløb bliver benyttet, idet vi dog så en opgørelse fra begge kommuner med meget store tal, som syntes at vise, at det for mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{3}$ af sagerne drejede sig om sager, der var over 5 år gamle. Københavns kommune har vist et samlet antal sager på 30.000, og $\frac{1}{4}$ er altså 7.000-8.000 sager. Det ville være sært, om man tumlede med alle de sager, hvis de ikke gav noget. Det er jo rigtigt, som den højtærede minister har sagt, at vi har ikke set, hvor mange penge det giver; men denne iver efter at forfølge disse sager siger da noget om, at der er penge i dem. Rent logisk må der også være penge i dem i vor tid med den gode beskæftigelse, vi har.

Jeg var glad for, at ministeren kom ind på det, der også efter min mening er hovedargumentet, nemlig at det i mange, mange tilfælde både drejer sig om privatrettlige krav og om bidrag i henhold til socialloven, der skal betales af den samme person. I flere tilfælde bruges både tiden

[Søren Andersen.]

og kræfterne på de privatretlige krav, og så bliver der ikke tid til at få de andre inddrevet, og derfor må det, der her foreslås, anses for ret og rimeligt. Det har da også fået stor sagkyndig tilslutning både uden for det høje ting og inden for den højtærede ministers egen kreds.

Clara Munck: Jeg vil gerne bidrage til, at dette lovforslag bliver behandlet med den størst mulige elskværdighed; derfor er jeg måske en lille smule ked af, at den højtærede justitsminister så stærkt understregede, at det ikke var lykkedes udvalget at bortvejre betænkelighederne, og at det måske kun var lykkedes udvalget at få den højtærede minister til at overveje eller at overvinde sin, skal vi sige modvilje mod, at et lovforslag af den art kom frem.

Jeg for mit vedkommende mener, vi har nået et rigtigt resultat. For det første mener jeg, det er praktisk og rigtigt, at den sociale lovgivning gennem denne ændring i lov om offentlig forsorg — for sit område, om jeg så må sige — overlades til sig selv. Nu er det ikke altid, man er i den heldige situation, at justitsministeriet og socialministeriet er beklædt med den samme minister, som besidder den elskværdighed, der præger den højtærede justitsminister. Vi har altså ingen sikkerhed fremover. Derfor vil jeg synes, det er godt, at det ikke er den højtærede justitsminister, men socialministeren, der beskæftiger sig med de sociale forhold, for som det allerede er blevet sagt, er det jo sådan, at når to store kommuner som København og Frederiksberg skal administrere et område som dette med udbetaling af underholdsbidrag, må vi ikke mindst tage sociale hensyn. Vi retter os fuldt og helt efter de henstillinger, vi har fået om, at det offentlige må have sine midler tilbage, men omvendt, når man kender sit klientel, ved man, hvilke sociale problemer der kan ligge selv hos den, der er villig til at tilbagebetale, hvad tilbagebetales skal. Derfor har vi ønsket — jeg skal ikke her komme nærmere ind på grundlaget for 20 års forældelsesfristen — at vi ud fra sociale hensyn må bevare denne ret. Det er altså, hvad vi har opnået, og hvad vi takker den højtærede minister for.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Av, der mistede jeg hele blomsterbuketten; det var vel nok trist!

Til det ærede medlem hr. Søren Andersen skal jeg sige, at det er rigtigt, at vi fra Københavns magistrat og fra Frederiksberg kommunes socialkontor har fået oplysninger, som indebærer, at der er meget store restancebeløb. Men det, jeg citerede, var en udtalelse, som Frederiksberg kommunes socialkontor har fremsat på direkte foranledning, og hvori man sagde, at man kun i yderst begrænset omfang gjorde brug af dette middel. Men enfin, vi er jo alle enige om lovforslagets gennemførelse.

(Kort bemærkning).

Clara Munck: Når vi på Frederiksberg ikke i praksis anvender løntilbageholdelse, skyldes det netop, at vi i den sociale forsorg har et så udmærket forhold til vore klienter, at alene det, at vi har truslen i baghånden, er tilstrækkeligt til, at vi kan følge den højtærede socialministers opfordring til alligevel at inddrive høje beløb til det offentlige.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Når jeg tager ordet igen, er det kun for at udtrykke lidt forundring over det ærede medlems udtalelse: vi har så godt et forhold til vore klienter, at vi kan true dem — det var dog mærkeligt!

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den på De Forenede Nationers konference i Genève i 1958 om retsordenen på havet undertegnede konvention om den kontinentale sokkel.

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. IX) findes i tillæg A. sp. 1569, fremsættelsen i tidenden sp. 4231).

Sagen sattes til forhandling.